

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1207/2540

กรมทางหลวง โจทก์ นาย สมัย ศรี จันทร กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 8, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 40, ป.วิ.อ. มาตรา 43, ป.วิ.อ. มาตรา 44, ป.วิ.อ. มาตรา 47, ป.วิ.อ. มาตรา 50, ป.วิ.อ. มาตรา 249, ป.วิ.พ. มาตรา 1, ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.อ. มาตรา 249ฉ

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกหลักทรัพย์โจทก์ไปครั้งเดียวข้อพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในคดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาซึ่งพนักงานอัยการมีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 และมาตรา 44 และในการพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งดังกล่าว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 40 และมาตรา 47 กำหนดว่าต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง เมื่อศาลสั่งให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่โจทก์ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 50 ให้ถือว่าโจทก์เป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษาและมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 249 ฉะนั้น การที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นคดีอาญาและในคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาได้มีคำขอให้ศาลสั่งคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินให้โจทก์ในฐานะผู้เสียหาย จึงเป็นการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาแทนโจทก์โจทก์จึงมีฐานะเป็นคู่ความและต้องผูกพันตามคำพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีส่วนอาญาดังกล่าวด้วย ดังนั้นโจทก์จะร้องฟ้องคดีแพ่งในประเด็นที่ศาลในคดีอาญาได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันอีกไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 จำเลยที่ 3 ละทิ้งหน้าที่เฝ้ายามไปเป็นเวลานาน เป็นเหตุให้คนร้ายถือโอกาสเข้าไปลักทรัพย์ของโจทก์ จึงเป็นการประมาทเลินเล่อ เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 3 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ จำเลยที่ 3 มิได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาของศาลชั้นต้นจำเลยที่ 3 จึงไม่ได้เป็นคู่ความ ทั้งคดีนี้โจทก์ฟ้องโดยยกข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่า จำเลยที่ 3 กระทำละเมิดโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ฟ้องโจทก์ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ 3 จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ จึงไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 3 เป็นลูกจ้างของโจทก์มีหน้าที่เฝ้าดูแลเครื่องจักรและรถตัดดินของโจทก์ ซึ่งนำไปใช้งานในการปรับปรุงไหล่ทางของทางหลวงหมายเลข 4 ช่วงระหว่างกรุงเทพมหานครปฐม ซึ่งจอดเก็บไว้ที่บริเวณหน่วยงานที่หลักกิโลเมตรที่ 48+700 ระหว่างเวลา 16.30 นาฬิกา ถึง 7 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้นเป็นประจำทุกวัน เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2529 เวลาประมาณ 2 นาฬิกา จำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกอีกหลายคนได้ร่วมกันลักทรัพย์ถอดเอาอะไหล่รถตัดดินคันดังกล่าวของโจทก์ไปหลายรายการ ในชั้นแรกเจ้าหน้าที่ของโจทก์ตรวจพบว่าถูกลักเอาไป 4 รายการ คิดเป็นเงิน 90,000 บาท ในวันเดียวกันนั้นเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยที่ 1 และที่ 2 นำส่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดำเนินคดี ต่อมาพนักงานอัยการจังหวัดนครปฐมส่งฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ฐาน

ร่วมกันหลักทรัพย์ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลยที่ 1 และที่ 2 และให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ให้โจทก์ 90,000 บาท ต่อมาโจทก์ตรวจพบว่าอะไหล่รถตักดินคันดังกล่าวถูกจำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกลักไปทั้งสิ้นจำนวน 14 รายการ คิดเป็นเงิน 241,032 บาทในคืนเกิดเหตุจำเลยที่ 3 ได้ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ไม่คอยเฝ้าดูแลรถตักดินคันเกิดเหตุ กลับไปพักอยู่ที่บ้านของชาวบ้านซึ่งไม่สามารถเฝ้ามองเห็นบริเวณที่จอดรถตักดินได้ และเป็นการประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ หรือจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เป็นเหตุให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกร่วมกันลักทรัพย์เอาอะไหล่รถตักดินของโจทก์ไป ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ โจทก์ได้สั่งซื้ออะไหล่ที่เสียหายเพราะการละเมิดดังกล่าวเพื่อช่วยรถสิ้นเงินไปจำนวน 241,032 บาท ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันและแทนกันชดใช้เงินจำนวน 241,032 บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา จำเลยที่ 3 ให้การว่า จำเลยที่ 3 ได้เฝ้าดูแลทรัพย์สินของโจทก์เป็นปกติวิสัยเยี่ยงวิญญูชนปฏิบัติ คืนเกิดเหตุฝนตกหนักจำเลยที่ 3 ไม่สามารถอยู่เฝ้าทรัพย์ได้ เนื่องจากไม่มีป้อมยามจึงต้องหลบฝนไปอยู่ที่ชายคาบ้านของชาวบ้านเมื่อจำเลยที่ 3 ทราบว่ามีอะไหล่รถตักดินของโจทก์หายก็ได้แจ้งให้หัวหน้าหมวดการทางนครปฐมทราบในวันเดียวกันเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้ ฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องซ้ำ เนื่องจากโจทก์เคยฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นคดีอาญาและมีคำขอให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ใช้ราคาทรัพย์ที่สูญหาย 4 รายการเป็นเงิน 90,000 บาท และศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ใช้ราคาทรัพย์ 90,000 บาท ให้โจทก์ คดีถึงที่สุดแล้วขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 3 ชำระเงินจำนวน 90,000 บาทแก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 โจทก์และจำเลยที่ 3 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน โจทก์และจำเลยที่ 3 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ฎีกาข้อเดียวว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 หรือไม่พิเคราะห์แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกลักทรัพย์โจทก์ไปครั้งเดียว และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 962/2530 ของศาลชั้นต้นถึงที่สุดแล้วในคดีดังกล่าวพนักงานอัยการโจทก์ระบุในคำฟ้องว่าโจทก์เป็นผู้เสียหายและมีคำขอให้ศาลสั่งให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ใช้ราคาทรัพย์สินแก่โจทก์จำนวน 90,000 บาท ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43, 44 และ 47 เห็นว่า ข้อพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในคดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 962/2530 ของศาลชั้นต้น ในการฟ้องคดีอาญาดังกล่าวพนักงานอัยการมีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนโจทก์ ซึ่งเป็นผู้เสียหายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 และมาตรา 44 ในการพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งดังกล่าวประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 40 และมาตรา 47 กำหนดว่าต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและกฎหมายอื่นว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่งเมื่อศาลสั่งให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่โจทก์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 50 ให้ถือว่าโจทก์เป็นเจ้านั้นตามคำพิพากษา และมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 249 ฉะนั้นการที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นคดีอาญาและในคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาได้มีคำขอให้ศาลสั่งคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ให้โจทก์ในฐานะผู้เสียหายจึงเป็นการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาแทนโจทก์ โจทก์มีฐานะเป็นคู่ความและ

ต้องผูกพันตามคำพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีส่วนอาญาดังกล่าวด้วย ดังนั้น โจทก์จะร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ศาลในคดีอาญาได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันอีกไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 ปัญหาวินิจฉัยต่อไปตามฎีกาจำเลยที่ 3 ข้อแรกว่า จำเลยที่ 3 มิได้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ จำเลยที่ 3 ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติอะไหล่รถตกดินของโจทก์ถูกถอดขณะฝนตกหนัก เมื่อฝนตกก็ต้องหลบฝนเป็นธรรมดา และเป็นเหตุสุดวิสัยที่จำเลยที่ 3 จะป้องกันได้ ไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงยุติตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 วินิจฉัยว่า จำเลยที่ 3 มีตำแหน่งเป็นยามมีหน้าที่เฝ้าดูแลรถตกดินคนร้ายถอดเอาอะไหล่รถตกดินของโจทก์ไปหลายรายการการถอดเอาอะไหล่ของรถตกดินในเวลากลางคืนนั้นกว่าจะถอดได้แต่ละชิ้นต้องใช้เวลาคนร้ายใช้เวลาในการลักทรัพย์ค่อนข้างมากจำเลยที่ 3 ทราบเรื่องคนร้ายเข้าไปลักทรัพย์หลังจากคนร้ายเอาทรัพย์ไปแล้ว และทราบจากบุคคลอื่นที่เดินผ่านที่เกิดเหตุเป็นผู้บอกเห็นว่า จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงว่าจำเลยที่ 3 ละทิ้งหน้าที่ไปเป็นเวลานาน การที่มีผู้เดินผ่านที่เกิดเหตุได้ในขณะเกิดเหตุแสดงว่า ฝนที่ตกในขณะเกิดเหตุมิได้รุนแรงถึงขนาดที่จำเลยที่ 3 ไม่สามารถจะอยู่ในที่เกิดเหตุได้ ฉะนั้นการที่จำเลยที่ 3 ละทิ้งหน้าที่เฝ้ายามไปเป็นเวลานาน เป็นเหตุให้คนร้ายถือโอกาสเข้าไปลักทรัพย์ของโจทก์ จึงเป็นการประมาทเลินเล่อ เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายจำเลยที่ 3 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ จำเลยที่ 3 ฎีกาต่อไปว่า ฟ้องโจทก์เป็นฟ้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 เห็นว่าจำเลยที่ 3 มิได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 962/2530 ของศาลชั้นต้น จำเลยที่ 3 จึงไม่ได้เป็นคู่ความทั้งคดีนี้โจทก์ฟ้องโดยยกข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าจำเลยที่ 3 กระทำละเมิดโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ฟ้องโจทก์จึงไม่ต้องห้ามตามกฎหมายมาตราดังกล่าวพิพากษายืน

องค์คณะ

สถิตย์ ไพเราะ · ม.ล.เฉลิมชัย เกษมสันต์ · จุมพล ณ สงขลา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1207/2540>